

DNA Kerncompetenties

Werkveld: Finance & Control

DNA Kerncompetentie Professionele oordeels- en besluitvorming	Definitie Een accountant handelt op basis van professionele oordeels- en besluitvorming. Een accountant is alert op het onderkennen van mogelijke afwijkingen en vooroordelen die logisch en objectief redeneren kunnen belemmeren. Een accountant vraagt zich daarbij ook af hoe een objectieve, redelijke en geïnformeerde derde dezelfde informatie waarschijnlijk uitlegt.	Leerdoelsuggesties <ul style="list-style-type: none"> • Ik kan financiële en operationele rapportages interpreteren en de betrouwbaarheid en relevantie ervan beoordelen. • Ik kan verschillende scenario's en bijbehorende risico's afwegen bij investerings- of financieringsbeslissingen en hierop besluiten baseren. • Ik kan objectief blijven bij het interpreteren van budgetten, forecasts en KPI's, ook onder druk van management of aandeelhouders. • Ik kan inconsistenties of afwijkingen in cijfers signaleren en deze onderbouwd terugkoppelen aan het management. • Ik kan transparant adviseren bij besluitvorming over allocatie van middelen en strategische keuzes.
Vaktechnische kennis en kunde	De vakbekwaamheid omvat zowel de voor het beroep vereiste kennis als de vaardigheden en het professionele gedrag. Het betreft het vermogen om de in de context van het werkveld vereiste deskundigheid in overeenstemming met de gedrags- en beroepsregels (VGBA) in de praktijk te kunnen toepassen. Het kader voor de vaktechnische deskundigheid omvat de in de EU-Audit Richtlijn genoemde vakgebieden als beschreven in het Besluit Accountantsopleiding. De opleiding tot accountant omvat als gevolg hiervan een breed scala aan vakken die essentieel zijn voor de toekomstige beroepsuitoefening en waarvoor in combinatie met de praktijkopleiding het niveau van een startbekwame accountant wordt bereikt.	<ul style="list-style-type: none"> • Ik kan managementrapportages, begrotingen en forecasts opstellen, analyseren en beoordelen conform actuele wet- en regelgeving. • Ik kan interne beheersings- en controleraamwerken toepassen, zoals internal controls en risicomanagement. • Ik kan signaleren wanneer specialistische kennis nodig is, zoals IT, data-analyse, fiscaliteit of ESG, en deze tijdig betrekken. • Ik kan complexe financiële en niet-financiële informatie vertalen naar bruikbare stuurinformatie voor management en bestuur. • Ik kan inspelen op ontwikkelingen in digitalisering, datagedreven werken en duurzaamheid en deze vertalen naar mijn rol binnen Finance & Control.
Ethisch handelen	Een accountant moet bovenal vertrouwen wekken, zowel voor de samenleving, de overheid, als voor opdrachtgevers, werkgevers en hun stakeholders. De maatschappelijke rol die een accountant in het algemene belang vervult, kent eigenschappen als integriteit, zorgvuldigheid, de 'rug recht houden' en objectiviteit in de professionele	<ul style="list-style-type: none"> • Ik kan zorgvuldig en deskundig omgaan met vertrouwelijke management- en bedrijfsinformatie. • Ik kan onafhankelijk en objectief adviseren richting directie en management, ook wanneer belangen uiteenlopen of ik druk ervaar.

oordeelsvorming. Deze elementen leiden tot morele besluitvorming. Dit komt onder andere tot uiting in de beroepseed van accountants. Ook wanneer standaarden geen uitsluitel geven, moet een accountant, ondersteund door de VGBA, belangen van betrokkenen afwegen en overeenkomstig handelen.

- Ik kan belangen zorgvuldig afwegen bij rapportages die effect hebben op aandeelhouders, medewerkers en andere stakeholders.
- Ik kan mijn grenzen stellen en expliciet benoemen wanneer keuzes of voorstellen niet in lijn zijn met wet- en regelgeving, integriteit of professioneel gedrag.
- Ik kan integriteitsrisico's signaleren, zoals bij bonusregelingen, investeringsbeslissingen of ESG-rapportages, en deze bespreekbaar maken.

Onderzoekende geest

Een onderzoekende geest is een grondhouding. Deze houding is erop gericht dat accountants ook altijd de omstandigheden in beeld hebben die van belang zijn om een professioneel oordeel te kunnen vormen. Dit vraagt om een actieve alerte houding, openstaan voor de noodzaak tot verder onderzoek of andere actie. Accountants letten actief op tussentijdse wijzigingen en nieuwe informatie die een ander licht kunnen werpen op omstandigheden die (mogelijk) een bedreiging zijn. Denk bij tussentijdse wijzigingen aan bestaande omstandigheden die veranderen, of nieuwe omstandigheden die zich voordoen. Nieuwe informatie die een ander licht werpt op de omstandigheden die (mogelijk) een bedreiging zijn, leidt tot de vraag of het nodig is om eerdere conclusies bij te stellen.

- Ik kan kritisch doorvragen bij management en afdelingen om achterliggende oorzaken van cijfers en afwijkingen te begrijpen.
- Ik kan signalen en informatie verifiëren met beschikbare data, systemen of externe bronnen.
- Ik kan alert reageren op nieuwe informatie of veranderingen in de markt, wetgeving of organisatie en beoordelen wat dit betekent voor de interne sturing.
- Ik kan kansen en risico's ontdekken door nieuwsgierig te blijven en verbanden te leggen tussen verschillende soorten informatie.
- Ik kan inspelen op innovaties, zoals data-analyse, digitalisering, AI en ESG-rapportages, en deze vertalen naar relevante inzichten voor besluitvorming.

Maatschappelijke oriëntatie

Een accountant is als vertrouwenspersoon van het maatschappelijk verkeer sensitief voor maatschappelijke ontwikkelingen. Een accountant heeft aandacht voor belangrijke signalen uit zowel de eigen omgeving als die van de opdrachtgever. Een accountant analyseert en evalueert wat mogelijke consequenties zijn, zowel gericht op kansen als bedreigingen. Een accountant doet dit niet alleen voor de eigen organisatie of voor de klant, maar houdt ook rekening met andere belanghebbenden.

- Ik kan maatschappelijke thema's signaleren, zoals duurzaamheid, digitalisering en arbeidsmarktontwikkelingen, die invloed hebben op de organisatie en haar stakeholders.
- Ik kan maatschappelijke ontwikkelingen vertalen naar interne sturingsinformatie en strategische keuzes.
- Ik kan het bestuur van de organisatie bewust maken van de gevolgen van maatschappelijke trends voor financiële en niet-financiële prestaties.
- Ik kan belangen van verschillende stakeholders afwegen bij rapportages, KPI-keuzes en investeringsbeslissingen.
- Ik kan bijdragen aan rapportages en verantwoording die recht doen aan zowel de belangen van de organisatie als aan bredere maatschappelijke verwachtingen, zoals ESG en transparantie.

Lerend en reflectief vermogen

Een accountant verkrijgt en houdt de vakbekwaamheid op het niveau dat vereist is voor een adequate beroepsuitoefening. Een accountant heeft het lerend vermogen om zich snel nieuwe informatie en vaardigheden eigen te maken, te begrijpen en toe te passen. Dit omvat het aanpassen aan veranderingen en het continu reflecteren op en verbeteren van kennis, vaardigheden, houding en gedrag. Omdat de maatschappelijke ontwikkelingen, wet- en regelgeving en werkomgeving (zowel marktsegment, klanten als werkgever) van accountants vaak wijzigen, onderzoekt een accountant ook na de (basis)opleiding elk jaar de leerbehoeften die passen bij het werkveld of de context, en vult dit in met passende leeractiviteiten.

- Ik kan regelmatig reflecteren op de kwaliteit van mijn financiële rapportages, analyses en adviezen en verbeterpunten doorvoeren.
- Ik kan feedback vragen aan collega's, management en stakeholders en deze gebruiken om de effectiviteit van mijn Finance & Control-rol te vergroten.
- Ik kan nieuwe trends, zoals ESG-rapportages, digitalisering en data-analyse, snel eigen maken en toepassen in de interne besluitvorming.
- Ik kan bijdragen aan een leercultuur binnen het team door kennis, ervaringen en best practices actief te delen.
- Ik kan inspelen op veranderingen in de organisatie en de omgeving, met behoud van richting, kwaliteit en professionele standaarden.

Leiderschap en verantwoordelijkheid

Een accountant neemt verantwoordelijkheid en legt zo nodig verantwoording af, is betrokken, toont oprechte interesse en geeft het goede voorbeeld. Een accountant heeft aandacht voor persoonlijk leiderschap. Naarmate een accountant zich ontwikkelt, werkt een accountant ook aan de persoonlijkheidsvorming als onderdeel van de vakbekwaamheid. Een accountant kan in de beroepsbeoefening leidinggeven aan individuen en een team, waaronder ook als coach of mentor, en heeft daarbij oog voor diversiteit en inclusie binnen het team en de omgeving. Een accountant draagt bij aan psychologische veiligheid. Een accountant is zich bewust van de impact van zichzelf en het team op de professionele omgeving.

- Ik kan eigenaarschap nemen over de kwaliteit van mijn financiële rapportages, analyses en adviezen.
- Ik kan binnen besluitvormingsprocessen verantwoordelijkheid nemen voor mijn keuzes en deze transparant verantwoorden richting management en stakeholders.
- Ik kan het team motiveren en inspireren om samenwerking en kwaliteit te versterken.
- Ik kan bewust bijdragen aan een cultuur van psychologische veiligheid waarin collega's fouten durven bespreken en leren centraal staat.
- Ik kan voorbeeldgedrag laten zien in integriteit, professionaliteit, objectiviteit en zorgvuldigheid, ook bij vertrouwelijke kwesties en onder druk van tegengestelde belangen.

Multidisciplinair samenwerken

Een accountant kan in verschillende rollen en omstandigheden constructief samenwerken binnen een team of met andere professionals, zowel binnen de keten van accountants als buiten de accountancysector.

- Ik kan samenwerken met collega's binnen Finance & Control en met andere disciplines, zoals HR, IT, operations en duurzaamheid.
- Ik kan verschillende perspectieven benutten om tot betere analyses, rapportages en adviezen te komen.
- Ik kan actief ruimte geven voor tegenspraak en het bespreken van alternatieve scenario's bij besluitvorming, ook richting management en bestuur.

		<ul style="list-style-type: none"> • Ik kan een brug slaan tussen financiële expertise en de kennis van andere afdelingen en externe partijen, zoals toezichhouders, externe accountants of ketenpartners, om integrale oplossingen te realiseren. • Ik kan samenwerken over de grenzen van mijn eigen vakgebied en organisatie heen, bijvoorbeeld bij ESG-rapportages, digitaliseringsprojecten of investeringsvoorstellen.
Professioneel communicatief	<p>Een accountant communiceert kritisch, helder en overtuigend vanuit vertrouwen en transparantie met de opdrachtgever, werkgever, collega's, stakeholders en andere professionals.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ik kan financiële en niet-financiële informatie helder en begrijpelijk uitleggen aan management, bestuur en andere afdelingen. • Ik kan actief luisteren en doorvragen om de werkelijke informatiebehoefte van interne stakeholders te achterhalen. • Ik kan relaties opbouwen en onderhouden met management en afdelingen vanuit vertrouwen en transparantie. • Ik kan schriftelijk duidelijk en professioneel communiceren in rapportages, budgetten, forecasts en adviezen. • Ik kan gesprekstechnieken inzetten om gevoelige of lastige onderwerpen, zoals tegenvallende resultaten, risico's of ESG-uitdagingen, bespreekbaar te maken.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

